

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Deres ref.
13/905

Vår ref.
14/3034 - AST

Dato
10.10.2014

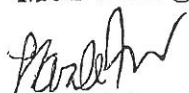
Høring - Rapport fra ekspertgruppe om organisering av strømmettet

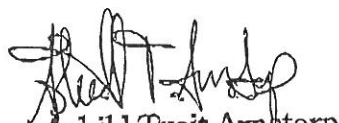
Vi viser til Olje- og energidepartementets brev av 12. mai 2014 med tilhørende rapport.

Justis- og beredskapsdepartementet viser til de vedlagte høringsuttalelsene fra Politidirektoratet og Politiets sikkerhetstjeneste, og slutter seg til disse. Det vises særlig til PODs uttalelser når det gjelder prioritering av beredskapstiltak for strømmettet med hensyn til å kunne opprettholde samfunnskritiske funksjoner i henhold til Sikkerhetsloven. Prioritering er også nødvendig med tanke på politiets og de andre nødetatenes behov for strøm for at de skal kunne ivareta sine oppgaver innen det sivile samfunnets beredskap og innsats for samfunnsbeskyttelse, kriminalitetsbekjempelse og trygghetsskapende arbeid - også utenfor sentrale strøk.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap er satt opp som selvstendig høringsinstans i saken, men vi vedlegger også deres høringsuttalelse.

Med vennlig hilsen

Harald Aass
fagdirektør

Åshild Tveit Arnstorp
rådgiver

Politets sikkerhetstjeneste
Den sentrale enhet

Postboks 4773 Nydalen,
0421 OSLO
post@pst.politiet.no
Tlf.nr. 23 30 50 00
Faksnr. 23 30 51 20
Besøksadresse:
Nydalen allé 35, Oslo

Kontaktperson:

Deres ref.: 14/3034
Vår ref.: 201400477-2
Dato: 22. september 2014

Justis- og beredskapsdepartementet
Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Høring - Rapport fra ekspertgruppe om organisering av strømnettet

Det vises til høringsbrev av 30.07.2014 vedrørende rapport fra ekspertgruppe om organisering av strømnettet. Vi beklager vårt sene svar som skyldes en misforståelse med hensyn til fristen.

Politets sikkerhetstjeneste har gjennomgått rapporten og vil påpeke at rapporten ikke tar opp i seg utfordringer knyttet til terror, sabotasje eller hvor man på annen måte ser sikkerhetsmessige utfordringer knyttet til beredskap. Dette er uheldig.

For øvrig har vi ingen merknader til rapporten.

Roger Berg
Ass sjef PST

5 SEP 2014

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Det kongelige justis- og beredskapsdepartement
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
2014/02742-3 339

Dato
29.08.2014

PODs høringssvar - Rapport fra ekspertgruppe om organisering av strømmettet

Det vises til høringsbrev - Rapport fra ekspertgruppe om organisering av strømmettet, datert 30.07.2014. Det fremgår at det er viktig å få drøftet områdene leveringssikkerhet og beredskap ved strømutfall, herunder punktene 1.4.3 og 3.4 i rapporten. Politidirektoratet (POD) begrenser derfor sitt høringssvar til disse områdene.

Kapittel 1, punkt 1.4.3 - Mål og forventninger til strømmettet

Politidirektoratet finner det positivt at leveringssikkerheten i det norske strømmettet er blitt bedre, men merker seg at sårbarhetene har økt betraktelig når avbrudd faktisk skjer. Sårbarheten kan imidlertid håndteres til en viss grad gjennom tiltak i nettet og/eller reserveløsninger hos forbrukere. Et mer robust nett vil avhenge av nettinvesteringer og oppgradering av det eksisterende nettet.

Det fremgår av rapporten at *sårbarheten* til kraftnetter er forventet å øke som følge av klimaendringene, herunder mer nedbør og tilhørende luftfuktighet i kombinasjon med økte temperaturer. Det synes derfor i tillegg å være økt fremtidig *risiko* for faktiske avbrudd i nettet ut fra dagens situasjon. I så tilfelle ønsker POD å bemerke at forebyggende sikkerhetstiltak og beredskapstiltak må gjenspeile sårbarheten for forsyningssikkerheten. Det blir i den forbindelse særlig viktig at det foretas en riktig prioritering av ressursene for gjenoppretting av strømforsyningen, eventuell "omruting av strømforsyningen". Dette underbygges av rapporten hvor det under punkt 1.4.3 blant annet fremgår at kritisk infrastruktur som elektronisk kommunikasjon, transport, sykehus osv. ikke kan fungere særlig lenge uten strømforsyning.

Kapittel 3, punkt 3.4 - utfordringer ved dagens struktur og organisering av nettvirksomhet

Det fremgår av rapporten at dersom ekstremvær rammer nettet i et større område, vil det være en utfordring å prioritere og å koordinere ressursene for å gjenopprette strømforsyningen raskest mulig i hele området. Ved behov for feilretting vil nettselskaper prioritere å benytte ressursene sine der KILE-kostnaden er høyest, som ofte er i tettstedene. POD ønsker her å bemerke at ved prioritering av gjenoppretting bør også kritikalitet ut fra

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

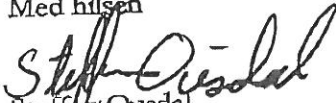
Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

funksjon vektlegges. Det vises her til Objektsikkerhetsforskriften og politiets skjermingsverdige objekter for å opprettholde sin samfunnskritiske funksjon som beredskapsorganisasjon og krisehåndterer. POD viser også til de øvrige skjermingsverdige objektene som er identifisert som følge av objektsikkerhetsregelverket i medhold av sikkerhetsloven, og som vil kunne ha et særskilt behov for prioritet i forbindelse med gjenoppretting av strømforsyningen. Det vises her til sikkerhetsloven § 17.

POD ønsker videre å underbygge prioritering av gjenoppretting av strømmettet også ut ifra politiets sentrale rolle innen det sivile samfunnets beredskap, kriminalitetsbekjempelse og trygghetsskapende arbeid. Det vises her til St.meld. nr 42 (2004-2005) om Politiets rolle og oppgaver. Avhengighet av kritisk infrastruktur utgjør en utfordring i forhold til ansvar og oppgaver etter politiloven § 2 og § 27 første og tredje ledd. Svikt i kritisk infrastruktur vil medføre store utfordringer for politiets oppgaveløsning, herunder å iverksette eksempelvis redning, vern om liv og helse og gjenoppretting av samfunnsorden.

Politiet og samvirkende aktører innen helse og brann i tillegg til Forsvaret, må sikres evne til å kommunisere raskt og adekvat når uønskede hendelser inntreffer. Tilgang på strøm utover en periode som nødstrøm er ment dimensjonert for, er en forutsetning for å håndtere alvorlige hendelser da tidsaspektet er avgjørende. Overgangsfasen knyttet til Nødnettet medfører at deler av politiets beredskap fortsatt er avhengig av et stabilt mobilnett. Det er derfor viktig at dette blir tatt hensyn til i forbindelse med prioritering av gjenopprettingen av strømmettet. Det vises for øvrig til PODs høringsuttalelse til NOU 2006:6 -Når sikkerheten er viktigst, i brev til departementet med deres referanse 2006/04470.

Med hilsen

Steffen Ousdal
Seksjonssjef

Kari Mette Prestrud
Seniorrådgiver

Saksbehandler:
Kari Mette Prestrud
Tlf: 99015695

Direktoratet for
samfunnsikkerhet og beredskap

Dokument dato
30.09.2014

Vår referanse
2014/9086/MAES

1 av 2

Vår sakbehandler
Espen Masvik, tlf 33 41 26 79

Deres dato
12.05.2014

Deres referanse
13/905

Arkivkode
008

Olje- og energidepartementet

Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

DSBs uttalelse vedrørende rapport om organisering av strømmettet

Vi viser til deres brev av 12.05.2014 vedrørende høringen om rapport fra en ekspertgruppe som har vurdert organiseringen av strømmettet.

DSB vil bemerke at vi synes dette er en god rapport som belyser mange av de problemstillingene DSB mener er viktige å ha fokus på for å opprettholde en robust og sikker kraftforsyning. DSB har en viktig rolle som nasjonal samordningsmyndighet på samfunnsikkerhetsområdet og innehar også rollen som nasjonal elsikkerhetsmyndighet.

Kraftnettet er den aller viktigste infrastrukturen i samfunnet. I tillegg til produksjon, transport og distribusjon av energi brukes systemet til overføring av signaler og informasjon. Svikt i kraftnettet vil ha omfattende følgevirkninger på nær sagt alle samfunnsområder. I et samfunnsikkerhetsmessig perspektiv er derfor alle tiltak som kan fremme robusthet og pålitelighet i dette systemet viktige. DSB mener at de forslagene til endringer som legges frem i rapporten vil kunne bidra i denne retningen ved at de kan styrke det organisatoriske grunnlaget for sikkerhetsarbeidet i sektoren. Dette gjelder både med hensyn til forsyningsikkerheten for samfunnet og for sikkerheten for ansatte og forbrukere.

DSBs tilsyn med elsikkerheten i strømmettet

DSB har i mange år vært bekymret for høye avkastningskrav fra eierne av det norske strømmettet samtidig som det har vært strammet inn på økonomien knyttet til drift og vedlikehold av strømmettet. Etilsynsloven sier at elektriske anlegg skal prosjekteres, utføres, drives, vedlikeholdes og kontrolleres slik at *de ikke frembyr fare for liv, helse og materielle verdier*. DSB utfører årlig, med basis i etilsynsloven og tilhørende forskrifter, rundt 200 tilsyn innenfor distribusjon og produksjon av elektrisitet hvorav rundt 135 av disse tilsynene er utført innenfor distribusjon av elektrisitet. Ved våre tilsyn avdekker vi rundt 1300 funn pr. år. Mange av disse funnene er av en slik karakter at de burde vært avdekket gjennom virksomhetenes egen internkontroll. DSB har derfor ekstra fokus på at virksomhetene har en fungerende avvikshåndtering i sine internkontrollsystemer.

Det lokale etilsyn, DLE

Hver netteier er gjennom etilsynsloven pålagt å utføre tilsyn med tilknyttede installasjoner. Dette betyr at hver enkelt netteier er pålagt å ha et lokalt elektrisitetstilsyn (DLE). DLE er underlagt DSB. Ved ny forskrift i 2007 ble det åpnet for at DLE kunne kjøpe tjenester fra private aktører, såkalte sakkyndige selskaper, men at de offentlige myndighetsoppgavene må ligge hos DLE i nettselskapet. DLE og sakkyndige selskaper utfører rundt 130.000 tilsyn med boliger, virksomheter etc. pr år og avdekker rundt 500.000 funn pr år. DLE sysselsetter rundt 400 årsverk. DSB erfarer at små DLE har store utfordringer med å skaffe arbeidskraft med riktig kompetanse i henhold til kravene fra DSB.

Postadresse
Direktoratet for
samfunnsikkerhet og beredskap
Hovedkontor
Postboks 2014
3103 Tønsberg

Kontoradresse
Rambergveien 9
3115 Tønsberg
E-post
postmottak@dsb.no

Telefon
33 41 25 00
Internett
dsb.no

Telefaks
33 31 06 60

Org.nr.
974 760 983
Hovedkontoradresse
Rambergveien 9
3115 Tønsberg

30.09.2014

2014/9086/MAES

Distribusjonssystemoperatører, DSO

DSBs elsikkerhetsregelverk setter strenge krav til håndtering av feil i elforsyningen, deriblant jordfeil. I de siste 10 år er det derfor installert mange jordslutningsspoler i nettet for å kunne håndtere disse feilene uten at det oppstår farlige situasjoner i nettet. Noen av disse jordslutningsspolene, særlig ved høye spenninger, virker på tvers av eier-grenser. Det er derfor viktig at installasjon og investeringsbeslutning gjøres på tvers av eier-grenser. Vi ser i dag at dette er en utfordring i sammenhengende nett med flere eiere. Disse jordslutningsspolene har også en meget gunstig effekt på forsyningssikkerheten og er meget viktige komponenter under ekstraordinære klimahendelser.

Krav til kompetanse

DSB vil her nevne at vi gjennom lov og forskrift oppstiller krav til kvalifikasjoner for arbeid knyttet til bygging, drift og vedlikehold av strømmettet. Sammen med internkontrollforskriften gir dette et godt grunnlag for å si hva slags kompetanse som må være tilstede i virksomheter som arbeider med elektriske forsyningsanlegg. Nytt fra 1. juli 2013 er at vi også setter krav til den som skal ha det faglige ansvaret for prosjektering av elektriske forsyningsanlegg, og at vi setter krav til at den som har det faglige ansvaret for arbeid knyttet til elektriske anlegg skal være fast ansatt i virksomheten.

DSB erfarer at det kan være utfordrende for små everk i strømmettet å skaffe til veie og beholde kvalifisert arbeidskraft. Mange av de aller minste everkene må derfor belage seg på innleie av faglig ansvarlig, noe som ikke vil være i henhold til dagens kvalifikasjonsforskrift. Dagens moderne regelverk med funksjonsorienterte/målbaserte krav for elsikkerhet i elforsyningen stiller også høye forventninger til kompetanse hos aktørene. Forskriftene krever for eksempel at det alltid skal utføres en risikovurdering og at denne skal legges til grunn for valg av løsninger ved bygging av anleggene. DSB har et utstrakt samarbeid med bransjeorganisasjonene for å få gode retningslinjer for hvordan ting skal gjøres, og vi ser der at det er viktig med et godt nettverk av kompetanse for å få til gode løsninger.

Avslutningsvis vil vi også påpeke at strømmettet har den egenskap ved seg at det er elektriske anlegg som er plassert ute blant publikum og kan representere et høyt farepotensial for personsikkerheten hvis de ikke blir fulgt opp med systematisk ettersyn og befarung. Det er derfor svært viktig at virksomhetene har gode rutiner og internkontrollsystemer som ivaretar dette.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Enhet for elektriske anlegg

Oddmund Foss
avdelingsleder

Espen Masvik
sjefingeniør

Kopi til:
Justis- og beredskapsdepartementet ved postmottak@jd.dep.no